

Omgaan met suïcide risico

Crisisinterventies

Jeroen Decoster, MD PhD

Psychiater - psychotherapeut
MCT, spoedgevallen en EPSI-unit

psychiatrische hospitalisatie

=

**enkel een noodzakelijk middel om
een crisis te overbruggen en
iemand tijdelijk te beschermen**

Hospitalisatie; (veronderstelde?) voordelen

- 100% veiligheid
- volledig doorbreken crisissituatie
- multidisciplinaire aanpak
- grondige observatie

Hospitalisatie: iatrogene schade?

- Onderbreken van ALLE aspecten van dagelijks leven
- Ontwikkelen van eerder passieve of afhankelijke houding
- Gemiste kans om vaardigheden te leren/oefenen op juiste plaats/moment
- Onaangenaam/bevreemdend
- Stigma

- Traumatiserend
- Contraproductief
- Drempelverhogend

Wanneer opname?

Diagnose-onafhankelijke criteria:

- Niet te corrigeren structuurverlies
- Gevaar voor zichzelf of anderen (indien helpend)
- Uitgeput draagkracht systeem (tijdelijk)
- Noodzakelijke monitoring vb: behandeling delirium, opvolgen ontwenning, ...

Specifiek bij suïcidaliteit:

- Ernst van gedachten en plannen
- Persoonskenmerken: impulsiviteit, agitatie, autonomie, oordeelsvermogen.

Bij voorkeur...

- Netwerk van zorg
- Zorgcontinuïteit

non-suicide contracten: af te raden

Non-suïcidecontract

- Toezegging om binnen een gedefinieerde periode geen suïcide te plegen
- Afspraak om contact op te nemen wanneer ‘contract’ in gevaar komt

- 79% van de GGZ-hulpverleners gebruikt het
- Vooral gebruikt bij hoog suïciderisico
- Soms gebruikt als maat om suïcidale intentie in te schatten

Non-suïcidecontract

- Geen bewijs dat het preventief werkt
- Geen juridische waarde
- Risico op valse geruststelling bij de hulpverlener
- Mogelijk indruk van ‘indekking’
- Mogelijk induceren van schroom om over suïcidaliteit te praten

Veiligheidsplan

- In samenwerking met en persoonlijk betekenisvol voor patiënt
- Vertrekkende vanuit risico-inschatting
- Gehoord en begrepen

- “Nu al samen het denkwerk doen”

Mijn Safety Plan

Dit geeft aan dat ik
aan zelfmoord denk

Dit kan ik doen om
rustiger te worden.

Hier vind ik afleiding.

Hier ben ik veilig.

Hier vind ik professionele hulp.

Algemeen noodnummer: **112**

Antigifcentrum: **070 245 245**

Hier kan ik terecht als ik het moeilijk heb.

:

1813
zelfmoord

Safety Plan is een initiatief van Zelfmoord1813
www.zelfmoord1813.be/SafetyPlan

Ken je BackUp al?
BackUp is onze mobiele applicatie die houvast wil bieden
bij zelfdodingsgedachten.

www.ontrackagain.be

www.zelfmoord1813.be/BackUp

Veiligheidsplan – in 6 stappen

- Stap 1 – waarschuwingssignalen
 - Situaties, gedachten, gevoelens, gedrag
 - Specifiek, individueel, eigen woorden
- Stap 2 – eigen copingstrategieën
 - Uit het verleden
 - Uit eventuele therapie
 - Zo concreet/specifiek mogelijk

Veiligheidsplan – in 6 stappen

- Stap 3 – afleiding bij mensen of in sociale settings
 - ≠ hulp vragen

- Stap 4 – mensen om hulp aan te vragen
 - Betrouwbare en redelijk stabiele relatie
 - Rollenspel - oefenen

Veiligheidsplan – in 6 stappen

- Stap 5 – professionele hulp
 - Bij voorkeur reeds betrokken hulpverleners
 - Verwachting verduidelijken
- Stap 6 – omgeving beveiligen
 - Comfortabel voor alle betrokkenen
 - Potentieel letale middelen (laten) wegnemen
 - Aanbrengen van ‘beschermende’ signalen

Veiligheidsplan - opvolging

- Wordt het gebruikt?
-> Eventuele obstakels oplossen
- Waar bewaren? Hoe vinden voor/tijdens crisis?
- Regelmatig (samen) herwerken/updates

Conclusie

- Non-suicidecontract meer risico's dan voordelen
- Veiligheidsplan
 - zorg op maat
 - belangrijk element binnen breder suicide zorgplan
 - perfect bruikbaar binnen multidisciplinaire benadering

Geraadpleegde bronnen

- APA – 2003 – Practice guideline for the assessment and treatment of patients with suicidal behaviors.
- Stanley & Brown – 2008 – Safety Planning Guide:
http://www.sprc.org/library_resources/items/safety-planning-guide-quick-guide-clinicians
- Trimbos instituut – 2012 – Multidisciplinaire richtlijn Diagnostiek en Behandeling van Suïcidaal Gedrag.
- Matarazzo et al – J Psychiatr Practice 2014 – Therapeutic Risk Management of the suicidal patient: safety planning.
- Grant & Lusk – J Multidisciplinary Healthcare 2015 - A multidisciplinary approach to therapeutic risk management of the suicidal patient.
- Kayman et al – Crisis 2015 – Perspectives of suicidal veterans on safety planning. Findings from a pilot study.
- Bryan et al – J Affect Disord 2017 – Effect of crisis response planning vs. Contracts for safety on suicide risk in US Army Soldiers.
- www.zelfmoord1813.be

Bedankt
voor uw
aandacht!

jeroen.decoster@kuleuven.be